

Beden ?mgesinin Ya?am Niteli?ine Etkisi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden ?mgesinin Ya?am Niteli?ine Etkisi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17453>

Özet

Bu akademik giriş, Demiralp ve arkadaşları (2015) tarafından Türkçeye uyarlanan ve psikometrik özellikleri incelenen **Beden İmgesinin Yaşam Niteliğine Etkisi Ölçeği**'ni (B?YN?Ö) tanıtmaktadır. Ölçek, bireyin fiziksel görünümüne dair algıları ve tutumları (Beden imgesi), genel yaşam niteliği üzerindeki etkisini çok boyutlu olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir.

Orijinal bir araçın kültürlerarası adaptasyonu olan bu çalışma, ölçeğin dört faktörlü yapısının Türk popülasyonunda da geçerli ve güvenilir olduğunu göstermeyi hedeflemiştir. B?YN?Ö, 7'li derecelendirme sistemi kullanarak bireyin beden algısının kendilik değeri, günlük yaşam, sosyal etkileşimler ve davranışsal tutumlar üzerindeki etkilerini ölçer. Bu sayede, beden imgesi ile ilgili sorunların psikososyal düzeyindeki kapsamlı etkileri incelenebilir.

Anahtar Kelimeler

Beden imgesi, Yaşam niteliği, Psikometrik araç, Ölçek uyarlaması, Kendilik değeri, Fiziksel görünüm, Geçerlilik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Meral Demiralp, Büra Demiralp, Gökçe Sarıkoç, Emine Yigün, Cemal Açkel, Mehmet Başbozkurt.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin **beden imgesi** algıları, günlük yaşam, sosyal ilişkiler ve kişisel **kendilik değeri** üzerindeki olumlu veya olumsuz etkilerini kantitatif olarak ölçmektir. Bu araç, özellikle klinik ve sahil psikolojisi alanlarında, beden algısı bozukluklarının yaşam niteliği ile olan karmaşık ilişkisini incelemek için tasarlanmıştır.

Türkçe uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik yeterliliğini Türk kültürü bağlamında kanıtlamak ve Türkiye'deki araştırmacılara ve klinisyenlere güvenilir bir ölçüm aracı sunmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yapı

Beden İmgesinin Yaşam Niteliğine Etkisi Ölçeği (B?YN?Ö), **beden imgesi** kavramının bireyin genel psikososyal düzeyini nasıl etkilediğini değerlendiren çok boyutlu bir yapıya ölçek. Yapı, sadece fiziksel memnuniyeti değil, aynı zamanda bu memnuniyetin veya memnuniyetsizliğin günlük davranışlar, sosyal etkileşimler ve duygusal durumlar üzerindeki yansımaları da

kapsamaktadır.

Ölçek, toplamda 19 maddeden ve dört ana boyuttan oluşur. Bu dört boyut, bedene yönelik tutumların bireyin yaşamındaki farklı alanlardaki etkisini ayrıştırmaya yararlar. Bu yapı, özdeğer duygularından, karışık cinsle kurulan ilişkilere kadar geniş bir etki alanını temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışmasında (Demiralp vd., 2015), yapı geçerliliğini incelemek amacıyla temel olarak **faktör analizi** teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin boyut yapısının Türk kültürüne uygun olduğunu ve ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyla başarıyla ölçtüğünü göstermiştir. Elde edilen dört faktörlü yapı, geçerliliğin önemli bir kanıtıdır.

Her ne kadar kaynak içerikte detay verilmemiş olsa da, uyarılma çalışmaları genellikle eş zamanlı veya yordayıcı geçerlilik kanıtları sunulur. BİYÖ'nün geçerlilik çalışmaları, ölçeğin beden imgesi ve yaşam kalitesi gibi benzer yapılarla anlamlı korelasyonlar göstererek yapısal ve ölçüt geçerliliğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

BİYÖ'nün güvenirlik çalışmaları, özellikle ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uyarılma çalışması, ölçeğin alt boyutlarının ve toplam puanının yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu rapor etmiştir, bu da ölçeğin ölçtüğü yapıyı tutarlı bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçek maddelerinin aynı psikolojik yapıyı ölçmek üzere birbiriyle uyumlu çalıştığını ifade eder. Adaptasyon sürecinde bu psikometrik yeterliliğin sağlanması, ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda güvenle kullanılabilceğini anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, yapısal geçerlilik ve güvenirlik analizleri sonucunda dört ana boyutta toplanan 19 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör yapısı, **beden imgesi** etkisinin farklı yaşam alanlarına dağıldığını göstermektedir:

Kendilik değeri üzerine etki (7 madde): Bireyin kendisiyle ilgili temel duyguların, kişisel yeterlilik ve özdeğer duyguların yansıtması.

Günlük yaşam üzerine etki (5 madde): Günlük yaşanan duygusal deneyimler ve genel ruh haline odaklanma.

Karışık cinsle etkileşime etki (4 madde): Sosyal ve romantik ilişkiler bağlamında fiziksel görünüm algısının ve kilo kontrol edebilme yeteneğinin etkisini değerlendirir.

Davranış/tutum üzerine etki (3 madde): Günlük kişisel bakım faaliyetlerindeki (örneğin, giyinmek ve güne fiziksel olarak hazırlanmak) tutumları inceler.

Araç

Test Type: Uyarılama (Adaptasyon)

Format: 19 maddeden oluşan, 4 boyutlu, 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler (Genel popülasyon veya klinik örneklem üzerinde kullanılabilir)

Age Group: Belirtilmemiş (Genellikle yetkin popülasyonlarda uygulanır)

Population Details: Uyarılama çalışması için kullanılan örneklem detayları makalede yer almaktadır.

Test Methodology: 7'li derecelendirme sistemi kullanılır (-3=olumsuz etki, 0=etkisiz, +3=olumlu etki). Puan aralığı, bireyin beden imgesinin yaşam niteliğine olan etkisinin yönünü ve şiddetini belirler.

Anahtar Kelimeler

Beden algısı, Psikolojik test, çıkarım, Faktör analizi, Meral Demiralp, Yaşam kalitesi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Meral Demiralp

Affiliation Email addresses: meral_demiralp@yahoo.com

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Çizimler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin adaptasyon çalışması 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya klinik amaçları için sorumlu yazar Meral Demiralp ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Orijinal makalenin tam metni ve ölçeğin PDF dosyasına aşağıdaki bağlantılardan erişim sağlanabilir. Ölçeğin kullanım ücretine dair bilgi kaynağında belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Demiralp, M., Demiralp, B., Sarıkoç, G., Yigün, E., Açıkel, C., ve Başbozkurt, M. (2015). Beden İmgesinin Yaşam Niteliğine Etkisi Ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16, 82-90.

Makalenin tam metnine erişim için bağlantı: scopemed.org

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: beden-imesinin-yasam-niteligine-etkisi-olcegi-toad.pdf

Beden İmgesinin Yaşam Niteliğine Etkisi Ölçeği Maddeleri

Ölçek, toplamda 4 boyut ve 19 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme 7'li Likert tipi olup, yanıtlar -3 (olumsuz etki) ile +3 (olumlu etki) arasında değişmektedir.

Kendilik değeri üzerine etki (7 madde): Kendimle ilgili temel duygularım (kişisel yeterlilik ve özdeğer duyguları)

Günlük hayatı üzerine etki (5 madde): Günlük yaşamımdaki duygularım

Karşı cinsle etkileşime etki (4 madde): Kilomu kontrol edebilme yeteneğim

Davranış/tutum üzerine etki (3 madde): Günlük kişisel bakım faaliyetlerim (örneğin, giyinmek ve güne fiziksel olarak hazır olmak)